

Esitlusoskuste treening

Osalejate enesetutvustus ja varasemad kogemused	1
Esitluste loomise eeldused ja vajadused	2
Esitluste loomise vahendid.....	3
PowerPoint esitluse loomine	3
Failitüübid	3
Loomine tühjast mallist.....	3
Loomine valmis mallist.....	3
Esitluse loomine Wordist	3
Video lisamine esitlusele.....	3
Youtube video lisamine esitlusele.....	4
Eksport	4
Käsilehtede trükkimine	5
Impress esitluse loomine	5
Esitlemine.....	5
Esitlemine teisel ekraanil	6
Esitluspuldid.....	7

Heikki Eljas

TMK haridustehnoloog, ruum A130

heikki@tmk.edu.ee

Skype: heikkieljas

veel õppematerjale:

Exceli videod: http://materjalid.tmk.edu.ee/heikki_eljas/Tabelitootlus/Videod/

Hiiireta töötamine: http://materjalid.tmk.edu.ee/heikki_eljas/Hiiireta/ [Kiirkäsud.pdf](#)

Kaasaskantav tarkvara: http://materjalid.tmk.edu.ee/heikki_eljas/PIR/

Kirjamalli koostamine: http://materjalid.tmk.edu.ee/heikki_eljas/Kirjamall/

Teksti sisestamisest arvutil: http://materjalid.tmk.edu.ee/heikki_eljas/Reeglid/

Windows 7: http://materjalid.tmk.edu.ee/heikki_eljas/Windows7/

Osalejate enesetutvustus ja varasemad kogemused

- Nimi
- Kas ja kui palju on olnud varem esinemisi, sh esitlusega?
- Millist tarkvara (PowerPoint, Impress, vm) on kasutatud?
- Milliseid vahendeid on esitluses kasutatud? (loetelud, diagrammid, pildid, ...)
- Millised mured ja probleemid tekkisid?
- Muud soovid.

Esitluste loomise eeldused ja vajadused

Kümme käsku esitluse koostajale (Aari Juhanson):

PowerPoint'i 10 käsku

1. Sina ei pea mitte alati oma esitluses PowerPoint'i (PP)kasutama!
2. PP ei räägi mitte sinu eest, vaid täiendab sinu juttu!
3. PP ei pea mitte surmigav olema, kasuta pilte ja fotosid!
4. Ühel slaidil kasuta maksimaalselt seitset võtmesõna või fraasi!
5. PP ei tohi mitte kurnata kuulajaid liigse teksti, efektide või värvivalikuga!
6. PP esitlusel täiendab pildimaterjal teksti ja vastupidi!
7. Sina pead tingimata oma slaidide õige kirja kontrollima!
8. Numbrid ühest kümneni kirjutatakse enamasti sõnadega!
9. Sina ei pea mitte kõike, mis on *fun* esitlusel kasutama!
10. Sina ei tohi mitte kasutada võõrast vara ilma sellele viitamata!

Koostas Aari Juhanson, MA 2011

About.com Wendy Russelli 10 soovitud eduka esitluse koostamiseks:

http://presentationsoft.about.com/od/powerpointinbusiness/tp/bus_pres_tips.htm

Juhendeid esitluse koostamise kohta leiab veebist palju, näiteks aadressidelt:

http://www.e-uni.ee/e-kursused/baas2/esitluse_koostamise_phimtted.html

<http://lepo.it.da.ut.ee/~triinm/esitlused/index.html>

<http://office.microsoft.com/et-ee/powerpoint-help/HA010336563.aspx?CTT=1>

Esinemise näide

ITLi presidendi esinemine e-õppe kevadkonverentsil 2012.

Video: <http://www.e-ope.ee/download/repository/conf2012.html?v=31>

Esitluste loomise vahendid

Microsofti PowerPoint

Versioon 2003

Versioonid 2007/2010 (ka eestikeelsed)

OpenOffice.org / Libreoffice Impress

PowerPoint esitluse loomine

Failitüübid

PowerPoint esitus .pptx – esitlemisel tuleb ta käivitada (NB! F5)

PowerPoint show .ppsx – avamisel kohe käivitub.

Loomine tühjast mallist

Algab käivitamise järel tiitelslaidiga.

Lisa slide Avaleht – Uus slaid – vali paigutus jne

Loomine valmis mallist

Vali **Fail** – **Uus** – vali mallide kategooria – vali mall – **Loo**. Võimaldab kasutada valmis malle. Näiteks firma sümbolika ja sageli vajaminevaid valmis kujundusi.

Esitluse loomine Wordist

Wordist PowerPoint esitluse loomine on ära peidetud. Word2003-s on selline käsk menüüs olemas. Esmalt tuleb lisada kiirpääsuribale või lindile vastav nupp.

Mine **Fail** – **Suvandid** *Options* – **Kiirpääsuriba** – **Vali käsud: Lindilt puuduvad käsud** – Leia üles käsk **Saada Microsoft PowerPointi** – klõpsa **Lisa >>**

Wordis loo esitluse kava ja tekst:

Pealkiri 1

Pealkiri 2

Pealkiri 3

Esinejatekstitid

Nüüd saab Wordist ühe hiireklõpsuga luua PowerPoint esitluse, milles:

Pealkirjade taseme 1 alusel moodustatakse slaidid ja nende pealkirjad.

Pealkirjadest tasemel 2 moodustatakse slaidile esmatasandi loetelud.

Pealkirjadest tasemel 3 moodustatakse slaidile teise tasandi loetelud.

Video lisamine esitlusele

Lihtsaim on lisada oma esitlusele link videole. Video võib eelnevalt nt YouTube keskkonda üles laadida ja seejärel luua esitlusele link sellele videole.

Video lisamisel esitlusele esineb piiranguid. [Microsofti lehelt](#) võime lugeda:

Add a QuickTime video (.mov, .mp4) to my presentation

With PowerPoint 2010, **when you have the QuickTime player installed** on your computer, you can insert an Apple QuickTime movie (.mov, .mp4) file.

The PowerPoint 2010 64-bit version is not compatible with 32-bit versions of QuickTime or Flash. You must install a 64-bit version of QuickTime or Flash, or a 32-bit version of PowerPoint 2010.

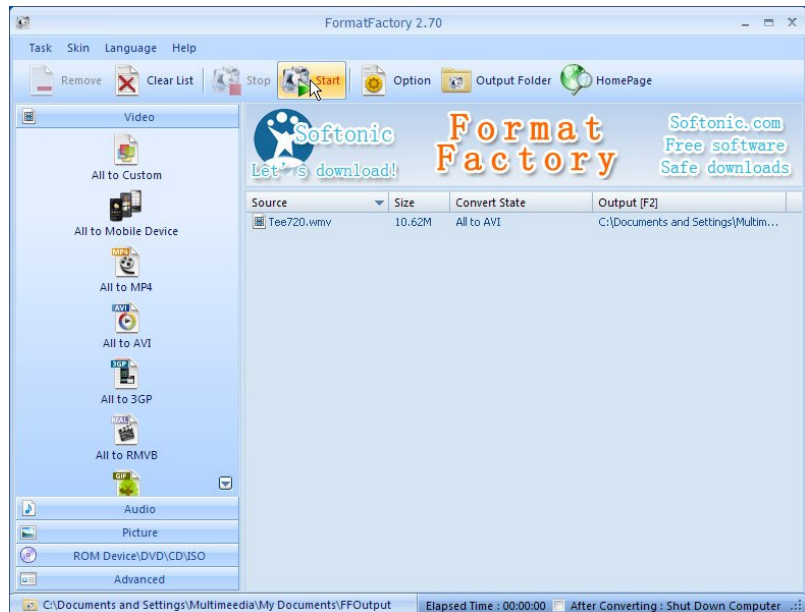
To embed or link to a QuickTime video from your PowerPoint presentation, see [Embed a video in your presentation](#).

Veebis on vabalt saadavad lihtsad konverteerimise programmid, mille abil saab video eelnevalt sobivasse formaati konverteerida. Sattudes võõraste arvutisse ei tea me ka ette milline tarkvara sinna on installeeritud.

Levinud vabavaralised konverterid on nt Any Video Converter, Format Factory, jt

Format Factory kasutamine:

1. Käivita programm
2. Lohista konverteeritav video programmi aknasse
3. Vali väljundfaili tüüp
4. Klõpsa start nuppu

Video lisamiseks esitluse tuleb videofail arvutis üles leida. Vali tühi slaid, klõpsa Lisa – Video – Video failist... vali video fail ja klõpsa Lisa.

Seadista video esitusviis: Videoriistad – Taasesitus - Algu (Automaatselt või hiirega klõpsamisel), Esita täisekraanil, ...

Youtube video lisamine esitluse

Youtube video lehelt on võimalik saada vana manustuskood, mille abil saab video esitluse lisada. Vahepeal seda ei pakutud. Paraku on selle lisamisega probleeme.

Võimalik on ka Youtube video allalaadimine ja lisamine failina. Järgida tuleb Youtube litsentsitingimusi, mis üldjuhul keelavad video allalaadimise.

Eksport

PDF-vormingusse

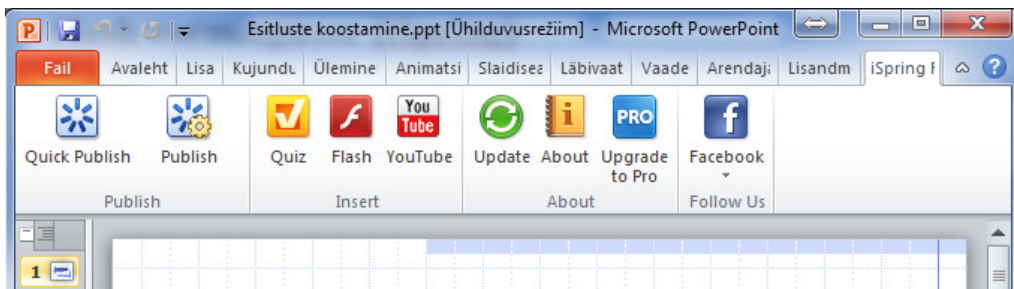
1. Fail – Salvesta nimega – Salvestustüüp: PDF – Salvesta
2. Kasuta PDF printerit (PDF24 PDF, CutePDF Writer vm) Fail – Prindi – vali PDF printer – Prindi.

Flash vormingusse (iSpring)

Installeeri arvutisse iSpring free. (Pro versioon on üsna kallis, kuid lehe lõpust leiab ka tasuta versiooni.)

http://www.ispringsolutions.com/free_powerpoint_to_flash_converter.html#download

Pärast installeerimist tekib PowerPointi lindile sakk iSpring Free. Sellelt klõpsa Publish.

Veebileht koos vajalike failidega luuakse kasutaja dokumentide kataloogi Presentations.

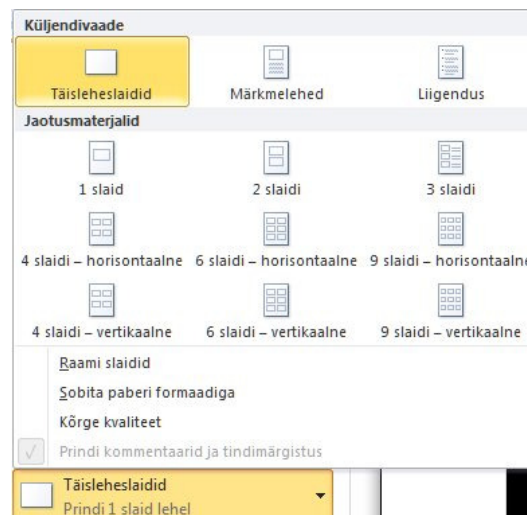
Käsilehede trükkimine

Käsilehed jaotamiseks kuulajatele (handouts) tuleks välja trükkida mitmekaupalehel. Levinumad on kolm slaidi lehel koos märkmete tegemise kohaga, või üheksa slaidi lehel:

Fail – Trüki –

siit saab valida, millisel viisil jaotusmaterjalid trükkida.

Hoia loodust ja trüki nii vähe kui võimalik.

Impress esitluse loomine

Vaata materjale.

<http://yuuluw.havike.eenet.ee/lasloovus/wp-content/uploads/2010/05/ooImpressEng.pdf>

Esitlemine

Esitluse juhtimisel klaviatuurilt on kasutatavad järgmised funktsioonid:

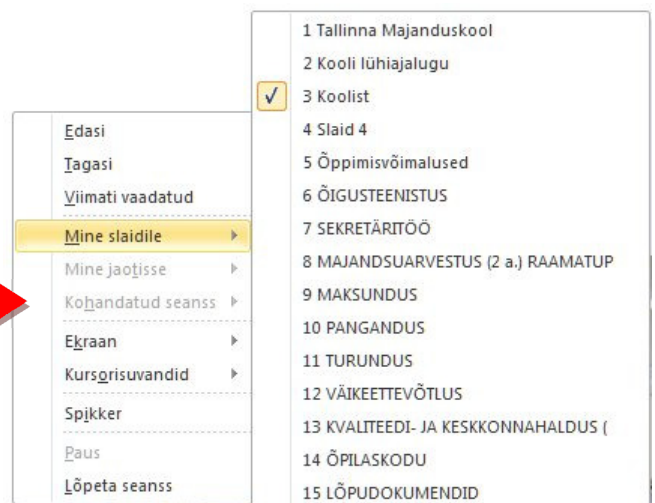
- **järgmine slaid:** tühik, nool alla, nool paremale, PageDown
- **eelmine slaid:** tagasilüke, nool üles, nool vasakule, PageUp
- **esimesele slaidile:** Home
- **viimasele slaidile:** End
- **esitlusest väljumine:** Esc
- **valge ekraan:** W (White)
- **must ekraan:** B (Black)

Hiirega saab liikuda vaid edasi **vasaku nupu** klõpsuga.

Parema nupu klõpsuga avaneb kohtmenüü, millest saab vasaku klõpsuga liikuda erinevatesse kohtadesse, valida tühja ekraani jm.

Mugav liikumisviis on hiire rulliku kerimine:

- **järgmisele** slaidile – keera rullikut enda poole
- tagasi **eelmisele** slaidile – keera rullikut endast eemale

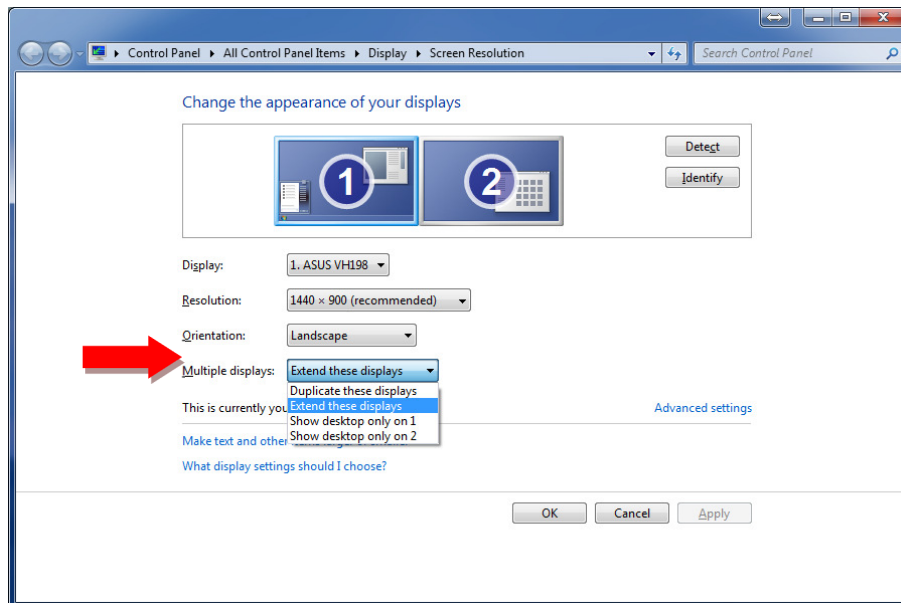

Esitlemine teisel ekraanil

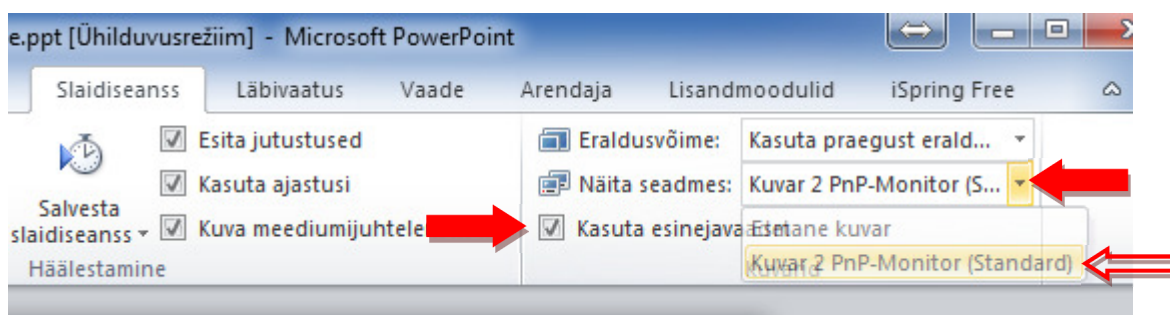
Videoprojektori ühendamisel arvutiga on kaks võimalust:

- arvuti ja projektori pilt on sama (ik duplicate)
- projektori pilt on lisaks (laienduseks) arvuti ekraanipildile (ik extend)
Windows 7 korral tunneb arvuti ise ära kas videoprojektor on külge ühendatud ja annab võimaluse valida teine ekraan. Automaatselt toimub ka resolutsiooni muutmine.

Teinud hiirega parempoolse nupu klõpsu Windows 7 töölaual vali Screen resolution. Siit saab valida, kuidas kuvatakse pilte ekraanidel.

PowerPoint võimaldab valida esinejavaate, kus lisaks tavavaatele on teisel ekraanil näha juhtimisnupud, kommenteerimise pliiats jm. Valik Näita seadmes, võimaldab valida kummal monitoril (videoprojektoril) näidatakse slide. Teisel monitoril näidatakse siis esinejavaadet.

Parempoolne pilt – pilt videoprojektoris näidatav slaid 1

Vasakpoolne pilt – esinejavaade kus on lisaks tavavaatele 2 veel juhtimisnupud 3, slaidi number ja slaidide üldarv 4, ajaarvestus (kulunud aeg ja kellaaeg) 5, esinejamärkmed 6, esinejamärkmete suumimisnupud 7 ja slaidide pispildid 8.

Esitluspuldid

Esitluspult võimaldab juhtida esitlust arvutis/videoprojektoris ilma arvutiga kontaktis olemata. Seega saab esineja vabalt ruumis liikuda. Puldi koosseisus on enamasti ka laserosuti, millega saab ekraanil oleval slaidil objektidele osutada. Puldi tüüpe on erinevaid mitmetelt tootjatelt. Puldiga kaasas olev USB-pulk tuleb ühendada arvuti USB pesasse. Mõne aja pärast on pult töötamiseks valmis.

- Lihtsamad puldid omavad vaid PowerPoint esitluse juhtimise funktsioone: Esitluse alustamine, järgmine slaid, eelmine slaid, slaidi peitmine, esitluse lõpetamine.
- Täiuslikumad multimeedia puldid võimaldavad lisaks juhtida ka hiirt, ja multimeedia programme.

Näited

1. Multimeedia pult

Vt juhendit:

http://materjalid.tmk.edu.ee/heikki_eljas/Vahendid/Multimeedia_laserosuti_kasutamine.pdf

2. Pult Logitech PowerPoint esitluse jaoks

